

LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

y-tunnus: 0224469-0

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2023.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat.....	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät.....	5
6 Hallinto ja vastuullisuus.....	6
7 Ehdotus voiton käyttämisestä.....	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023.....	10
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Uusimaa.....	10
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	27
10 Riskienhallinnan liitetiedot.....	33
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	38
Tilinpäätösmerkintä.....	39

Hallituksen toimintakertomus 2023

LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Uusimaa) kotipaikka on Porvoo ja y-tunnus 0224469–0. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Uusimaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyrühmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034–2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuonna 2023 Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, korkea inflaatio, kohooneet markkinakorot ja energian hintapiikit aiheuttivat epävarmuutta talouteen. Loppuvuotta kohti epävarmuus rahoitusmarkkinoilla helpottui inflaation hidastuessa ja keskuspankkien koronnostojen päätyttyä. Epävarmuuksista huolimatta vuodesta 2023 muodostui tuloksellisesti yhtiöllemme hyvä.
- Vakavaraisuutemme** säilyi vahvana ja **liiketulos** kehittyi positiivisesti olleen 5,9 miljoonaa euroa (1,8 milj. € v. 2022). Tuloskehitystä tuki erityisesti hyvä sijoitustoiminnan tulos. Myös maksutulon kasvu jatkui vahvana.
- Vahinkovakuuttamisessa** vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Jo useampi kuin joka kolmas suomalainen auto on liikennevakuutettu LähiTapiolassa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- Keskinäisenä yhtiöryhmänä käytämme tuloksemme vakavaraisuuden vahvistamiseen, omistaja-asiakkaidemme tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen sekä asiakashyödyn kasvattamiseen. Vuonna 2023 jatkoimme merkittäviä panostuksia järjestelmäudistuksiin, digitaalisiin palveluihin sekä automaatioon.
- Vuonna 2023 LähiTapiolan vastuullisuustyön integroitumista yhtiöiden arkeen vauhditettiin kokoamalla vastuullisuustavoitteemme LähiTapiolan vastuullisuusohjelmaksi. Ohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet vuoteen 2026 saakka. Haluamme lisätä vahinkojen ennaltaehkäisytyömme vaikuttavuutta, varautua

uusiin riskeihin ja vahvistaa edelleen asemaamme vastuullisena sijoittajana.

Vakuustoitominnan volyymi ja kannattavuus	2023	2022
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	64,7	60,9
Muutos %	6,3	5,2
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	-2,0	1,0
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	102,9	97,8
Riskisuhde, %	70,1	65,1
Toimintakulusuhde, %	32,8	32,7
Korvaukset ja asiakasedut	2023	2022
Maksetut korvaukset, milj. eur.	49,5	39,7
Omaetu, milj. eur.	5,5	5,3
S-bonus, milj. eur.	2,0	1,9
Tulos ja vakavaraisuus	2023	2022
Liiketulos, milj. eur.	5,9	1,8
Kokonaistulos, milj. eur.	7,7	-10,5
Vakavaraisuussuhde, %	269,5	306,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2022 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluisia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskanamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

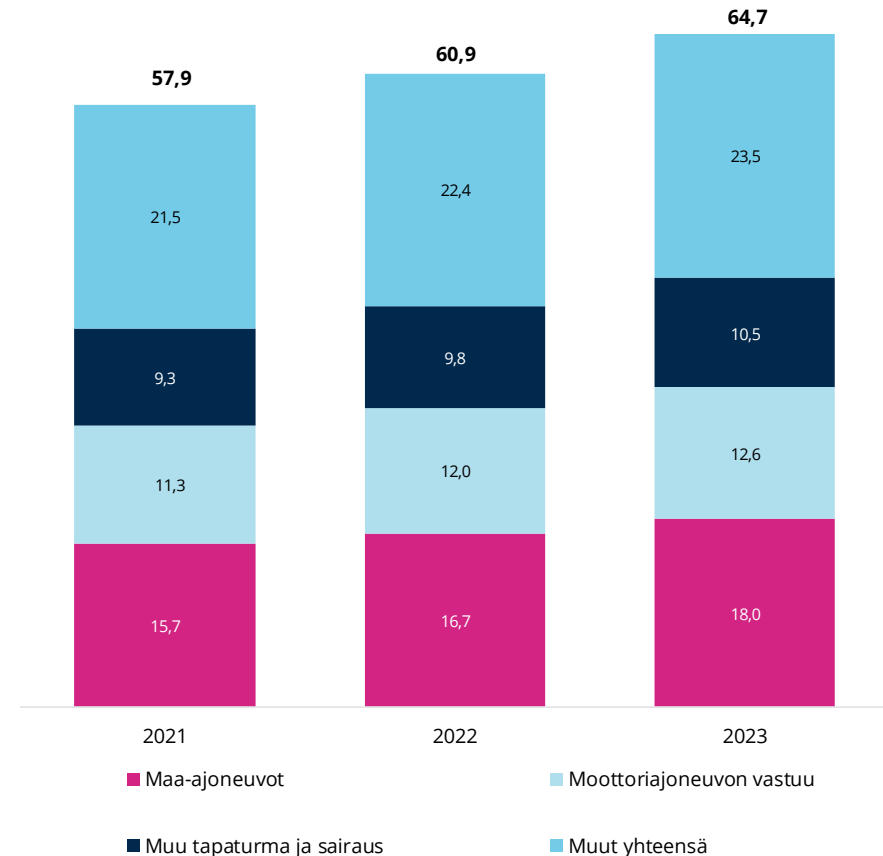
Yhtiömme toiminnassa ja toimintakulttuurissa tulee näkyä, että LähiTapiola on olemassa asiakkaitaan varten. Tavoitteenamme on tuottaa mahdollisimman suurta asiakashyötyä - yhä kilpailukykyisempään hintaan. Asiakashyötyjen kehittymistä seurataan entistä tarkemmalla tasolla. Osana digitaalista kehittämistä paransimme sekä henkilö- että yritysasiakkaidemme verkkopalveluja ja uudistimme LähiTapiola.fi-sivustomme. Digitaalisia palveluja kehittämällä helpotamme asiakkaiden itseasiointia, mutta varmistamme samalla asiantuntijapalvelun riittävän laajan saatavuuden monimutkaisempien asioiden hoidossa. Omistaja-asiakkaidemme tyytyväisyydestä kertoo osaltaan ennätyksellisen alhainen asiakaspoistuman taso. Mittava vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus etenee suunnitelmien mukaisesti.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 64,7 miljoonaa euroa (60,9 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 6,3 prosenttia. Maksutulon kasvua tukivat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta ajoneuvojen kaskovakuutuksissa, joiden maksutulo kasvoi 8,2 prosenttia.

Vahvistimme vuoden 2023 aikana asemaamme liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutus sopimusten määrällä mitattuna LähiTapiola-ryhmän markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 36 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 65 prosentin markkinaosuudella tilojen pääasiallisena vakuutusyhtiönä.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2023 ja varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde oli pitkän aikavälin keskiarvoja korkeammalla tasolla. Vahinkojen määrä kasvoi useissa vakuutuslajeissa yhteiskunnallisen aktiiviteetin lisääntytyä ja henkilövakuutuksissa myös hoitovelan purkautuminen, ja Kela-korvausten leikkaukset lisäsivät maksettuja korvauksia. Korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja, kun työpanosten ja materiaalien hinnat nousivat laajasti eri palveluntuottajilla. Monissa vakuutuslajeissa on palattu pandemiaa edeltäville matalamman kannattavuuden tasoille, joita nähtiin vuosina 2018–2019.

LähiTapiola Uusimaa Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 46,9 miljoonaa euroa (41,4 milj. €) ja **riskisuhteemme** ilman perustekorkokulua 70,1 prosenttia (65,1 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 1 kappale (3 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 49,5 miljoonaa euroa (39,7 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 5,5 miljoonaa euroa

(5,3 milj. €) ja maksoimme S-ryhmän bonusta 2,0 miljoonaa euroa (1,9 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, inflaatio sekä panostukset liiketoiminnan kehittämiseen ovat vaikuttaneet yhtiömme toimintakuluihin. Toimintakulumme olivat 19,5 miljoonaa euroa (18,4 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 0,1 prosenttiyksikköä ja oli 32,8 prosenttia (32,7 %).

Haastavan korvaus- ja kustannuskehityksen takia vahinkovakuutustoimintamme oli tappiollista. **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitustamäärän muutosta oli -2,0 miljoonaa euroa (1,0 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 102,9 prosenttia (97,8 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 2,3 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitustamäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2023 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaatio ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden näkymiä. Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla epävarmuus helpotti inflaation hidastuessa ja keskuspankkien lopettaessa koronnostot. Samalla rahataloudelliset olosuhteet kevenivät korkojen laskun, yrityslainojen riskilisten kutistumisen ja osakemarkkinoiden vahvistumisen myötä. Kokonaisuutena osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen toteutuneet tuotot muodostuivat lopulta poikkeuksellisen vahvoiksi. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria vastaan, mikä heikensi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat ohjaukorkojen nostoja vuoden kolmannelle neljännekselle saakka. Vaikka yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, Yhdysvaltain talouskasvu on jatkanut vahvana. Euroalueella tilanne on sitä vastoin huolestuttava ja Kiinan talouden kehitys on ollut pettymys. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalityalouteen 6–18 kuukauden viiveellä, jonka seurauksena maailmantalous voi yllättää negatiivisesti

vuonna 2024. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta mahdollisen taantumun syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Vuodesta 2023 muodostui lopulta sijoituksellisesti hyvä LähiTapiola Uusi-maalille, kun sekä osake- että korkosijoitukset tuottivat selvästi positiivisesti. Ainoastaan kiinteistösijoituksissa tuotot jäivät negatiivisiksi. **Sijoitustoiminnan nettotuotto** oli 7,7 miljoonaa euroa (0,3 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 5,1 prosenttia (-5,9 %). Sijoituksista yli 53 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta

	2023	2022
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	5,1	-5,9
Korkosijoitukset	7,9	-12,5
Osakesijoitukset	6,8	-3,9
Kiinteistösijoitukset	-3,1	4,0
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	27,7	30,8
Osakesijoitukset	53,4	50,3
Kiinteistösijoitukset	18,9	18,9
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	191,1	186,8

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor's antoi 17.10.2023 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle luokituksen A vakain näkymin. Luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloksellisuus edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2022. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa Vakuutusyhtiölain mukaisen vakuutusyhtiöryhmän sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukaisen vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola Vahinkoyhtiön tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisäätöisen tilintarkastuksen piiriin.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

Yhteisvastuusopimuksessa on sovittu myös siitä, että LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön ja ryhmän varainhoitoyhtiöiden (LähiTapiola Varainhoito Oy, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy, LähiTapiola Vaihtoehtorasatot Oy) vakavaraisuutta tuetaan tarvittaessa vastaavin periaattein takuu- ja osakepääomaosuuksien mukaisissa suhteissa. Myös LähiTapiola Rahoitus Oy:n vakavaraisuuden varmistamisessa noudatetaan soveltuvin osin yhteisvastuusopimuksen periaatteita. Nämä yhtiöt eivät kuitenkaan ole yhteisvastuusopimuksen osapuolia, eivätkä ne näin ollen voi sopimukseen vedoten vaatia lisäpääomitusta.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa ja tällä hetkellä ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on vahvalla tasolla. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2023 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2024 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 269 prosenttia (306 %). Yhtiömme vakavaraisuussuhde heikkeni hieman tilikauden aikana, pysyen kuitenkin vahvalla tasolla. Vakavaraisuussuhteen muutokseen vaikutti erityisesti osakemarkkinan myönteisen kehityksen myötä kasvaneet markkinariskit sekä korkotason lasku, joka nosti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likvideettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likvideettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin sekä jälleenvakuutussojiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialalukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Suomen vaisu talouskehitys alkuvuonna 2023 sekä syksyn heikot tilastotiedot ja luottamusindikaattorit vahvistavat kuvaa finanssisektorin haastavasta toimintaympäristöstä. Suomen bruttokansantuotteen osalta ennustetaan edelleen heikkoa kehitystä vuonna 2024. Inflaation ja korkojen säilyminen korkeammalla tasolla ennakoitua pidempään voi hidastaa talouskasvun alkamista. Toimintaympäristön riskejä talouskehitykselle luovat myös esimerkiksi geopoliittiset jännitteet, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiahintojen kehitys, kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden mahdolliset häiriöt sekä kotitalouksien korkea velkaantuminen. Energiahintojen ja elinkustannusten yleinen nousu sekä korkojen kohoaminen heikentävät finanssisektorin asiakkaiden maksukykyä. Vaikka palkansaajien nimellisansioiden kehitys on säilynyt hyvänä, inflaatio pienentää jatkossakin kotitalouksien reaalisia tuloja ja käytettävissä olevia varoja. Korkeammat korot ja heikkenevä talous voivat myös vähentää palveluiden kysyntää merkittävästi.

Toimintaympäristön epävarmuudet ja erilaisten finanssisektoriin kohdistuvien sokkien toteutuminen altistavat rahoitusmarkkinat äkillisille markkinaheilaheluille. Toteutuessaan varallisuuserien negatiiviset hinnannuutokset esimerkiksi osake- ja velkakirjamarkkinoilla kasvattaisivat yhtiöiden sijoitustappioita. Lisäksi kiinteistösektorin ja rakennusalan tilanne on erityisen heikko, mikä kasvattaa sekä luottoriskejä että kiinteistösijoitusten arvostuksiin liittyviä riskejä.

Pidemmillä tähtäimellä finanssisektorin toimijoita haastavat epävakaan taloudellisen toimintaympäristön lisäksi pitkäaikaiset muutostrendit, kuten il-

mastonmuutoksen vaikutukset (ESG-riskit) ja niiden ehkäisyyn tähtäävät toimet, demografiset muutokset, digitalisaatio, uudet teknologiat, tuotteet ja toimintatavat sekä kyberriskit.

LähiTapiola-ryhmän riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa sekä vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

LähiTapiola Uusimaa maksaa osan takuupääomastaan takaisin LähiTapiola Vahinkoyhtiölle tilikauden 2024 aikana. Takaisinmaksu vaatii vielä yhtiökouksen hyväksynnän.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Kansantalouden näkymät vuodelle 2024 ovat heikohkot, mutta vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on varovaisen myönteinen. Maltillistuva inflaatio ja vuonna 2024 realisoituvat palkankorotukset parantavat kuluttajien ostovoimaa. Työttömyyden merkittävää kasvua ei ole nähtävissä lyhyellä aikavälillä.

Geopoliittiset riskit ovat edelleen korkealla tasolla. Venäjän aloittama hyökkäyssota on pysyvästi muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta ja vastakainasettelu demokratioiden ja itsevaltaisten valtioiden välillä kärjistyy. Sijoitusmarkkinoilla voidaan nähdä voimakkaita heilahteluja.

Kotimaisessa vahinkovakuutusmarkkinassa asiakasuskollisuus on korkealla tasolla ja vakuutusturvasta ei olla tinkimässä ensimmäisenä. Asiakasomisteisena yhtiönä LähiTapiola kehittää palveluitaan asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Digitaalisen murroksen myötä verkkopalvelujen kehitykseen panostetaan merkittävästi.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat perusjärjestelmäudistukseen, taloudellisen hyödyn kasvattamiseen omistaja-asiakkaillemme sekä asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2024 ovat edelleen epävarmat. Suurimmat riskit liittyvät politiikkaan ja geopolitiikkaan. Yli puolet maailman väestöstä äänestää kuluvana vuonna vaaleissa ja tulokset voivat aiheuttaa merkittävää epävakautta toimintaympäristöön. Tärkeimmät vaalit pidetään Yhdysvalloissa, jossa maalille valitaan uusi presidentti. Myös geopolitiikan osalta tilanne on aikaisempaa haastavampi: Venäjän hyökkäyssota jatkuu, Lähi-idän kriisi uhkaa eskaloitua ja Taiwanin tilanne on vaarassa kiristyä entisestään.

Suhdannenäkymä on sen sijaan edellisvuotta parempi. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat jo talouden elpymisodotuksista, mutta Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Lähi-idän tilanteen eskaloituminen ja sitä kautta raaka-aineiden hintojen uusi nousu kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi johtavien keskuspankkien liiallinen viivytys rahapolitiikan kevenysten aloittamisessa ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vuosi 2024 tiivistyy sijoituksellisesti todennäköisesti siihen, ehtivätkö inflaatio ja korkotaso laskemaan riittävän nopeasti vai aiheuttavatko rahapolitiikan viime vuosien kiristykset taantuman lopulta myös Yhdysvaltoihin. Maailmanlaajuinen taloustaantuma yhdistettynä pörssiyritysten tulostason laskuun vetäisi todennäköisesti myös maailman pörssit laskuun ja aiheuttaisi sitä kautta sijoittajille tappioita. Toisaalta inflaation nopea lasku mahdollistaisi rahapolitiikan merkittävän keventämisen jo tämän vuoden aikana, jolloin sijoitusvuodesta voisi tulla hyväkin.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskulkuihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutusosastajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyhtyrityksen ylimpänä emoyhtyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon,

vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisiin sopimuksiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakerptomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Uusimaan yhtiökokous pidettiin 16.6.2023. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2022, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusosastajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Olavi Kailari (puheenjohtaja), Otto Oksanen (varapuheenjohtaja), Leena Antikainen, Urho Blom, Susanne Dahlqvist, Tage Fredriksson, Jimmy Gustafson, Jaakko Holsti, Mika Koli, Benjam Kukko, Maria Lindén, Nina Mellin, Laura Niiranen, Sari Raatikainen, Dan Sihvonen, Kallepekka Toivonen, Jaana Tuominen, Risto Vainio, Carola Valkama, Martin Valtonen ja Ari Vappula.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valinteesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Olavi Kailari (puheenjohtaja) ja jäseninä hallintoneuvoston jäsenet Susanne Dahlqvist, Jaana Tuominen ja Otto Oksanen. Nimitystoimikunnan sihteerinä toimi Erik Valros.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2023 hallituksen puheenjohtajana toimi Timo Haapaniemi, varapuheenjohtajana Thomas Antas ja jäseninä Ritva Pihlaja, Outi Siitonen, Anne Simolinna ja Nina Simosas.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Uusimaan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Erik Valros (puheenjohtaja), Göran Ahlgren, Raimo Alatalo, Sanna Antinluoma, Timo Rajala ja Christoffer Wickholm (sihteerit).

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Uusimaan toimitusjohtajana toimii Erik Valros ja toimitusjohtajan sijaisena Raimo Alatalo.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Uusimaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Peter Westerback, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Uusimaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintanedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Uusimaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Uusimaan henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 96 (103) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmästä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiolaryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategisiin tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Uusimaan ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2023 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiolan vastuullisuustyötä ohjaa LähiTapiolan ryhmästrategia ja Omistajatahto. Ydinliiketoimintomme, vakuuttaminen ja sijoittaminen, ovat myös vastuullisuustyömme tärkeimmät välineet. Vakuuttajana vahvistamme suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Vastuullisena sijoittajana jätämme positiivisen jälkemme maailmaan.

Vastuullisuus on LähiTapiolalle kannattavan ja pitkäjänteisen liiketoiminnan välttämätön edellytys. Tärkein tehtävämme on tarjota riittävää ja kohtuuhintaista vakuutusturvaa myös muuttuvien riskien maailmassa. Vastuullisuuden vaikuttavuuden parantaminen on yksi LähiTapiolan strategiakauden 2022–2026 viidestä tavoitteesta. Haluamme olla vaikuttavan vastuullisuuden suunnannäyttäjä toimialallamme, kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan-ryhmän vastuullisuusohjelma 2022–2026 ohjaa myös LähiTapiola Uusimaan vastuullisuustyötä. Vastuullisuusohjelma määrittelee ryhmän yhteiset vastuullisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet.

LähiTapiola-ryhmä on sitoutunut YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan vastuulliset toimintatavat, jotka tukevat YK:n kestävän kehityksen ja Pariisin ilmastopimuksen tavoitteita. LähiTapiola Varainhoito -konserni on sitoutunut YK:n tukemiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin (Principles for Responsible Investment).

Ryhmän vastuullisuuden ohjausryhmä ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuusohjelman toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuustyöryhmä.

Elämänturvastrategiamme ei voi toteutua ilman hyvää johtamista, joka toimii kaiken kivijalkana. Yhtiöryhmämme johtoryhmä vahvisti tammikuussa 2023 LähiTapiolan yhteiset johtamislupaukset, jotka kuvaavat millaista johtamista tavoittelemme ja arvostamme. Kaikki LähiTapiola Uusimaan esihenkilöt pääsivät yhtiökohtaisesti kehittämään omia johtamistaitojaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on tehdä LähiTapiolan johtamislupaukset tutuksi koko

henkilöstölle ja vahvistaa näin johtamiskulttuuria johtamislupausten mukaisesti. Tähän liittyen tehtiin johtamislupausten mittaus -tutkimus keväällä 2023.

LähiTapiola -ryhmän elämänturvastrategian ja arvojen pohjalta räätälöity ROIHU-henkilöstötutkimus toteutettiin viidettä kertaa ja vertailu neljään edelliseen vuoteen antaa jo hyvää kuvaa henkilöstökokemuksen pidemmän aikavälin kehittymisestä. ROIHU-tulos kiteytyy henkilöstökokemuksen tasoa kuvaavaan PEOPLEPOWER®-luokitukseen. LähiTapiola Uusimaan PEOPLEPOWER®-indeksi oli vuonna 2023 79,7, joka sijoittuu koko Suomen toimihenkilöalan vertailussa korkeimpaan AAA luokkaan. Tulos parani kaksi kymmenystä vuodesta 2022 (79,5 %). Tulos on kyselyn historian aikana LähiTapiola Uusimaan toiseksi paras ja on edelleen edellä LähiTapiola-ryhmän keskiarvoa (76,3 %) ja toimihenkilönormia (69,7 %). Vastausprosenttimme oli hieno 94,8 % ja sekin oli yli LähiTapiola ryhmän keskiarvon. LähiTapiola Uusimaan tulos on erinomainen suhteessa ulkoiseen vertailuaineistoon (Suomen toimihenkilönormi).

LähiTapiola on merkittävä valtakunnallinen ja alueellinen lahjoittaja. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt tukivat erilaisia yhteisöjä 3,2 miljoonalla eurolla. Vuonna 2023 ryhmän yhtiöt lahjoittivat yhteensä 459 000 euroa mielen hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita tarjoaville toimijoille. Paikallisyhteisöjen ja haja-asutusalueiden arjen turvallisuutta parantavia hankkeita sekä vapaaehtoisen pelastustoiminnan turvaamista ympäri Suomen yhtiöt tukivat 445 000 eurolla.

LähiTapiola Uusimaa lahjoitti vuonna 2023 käyttörahastosta yhteensä 94 700 euroa. Vastaanottajina olivat Metsäkylän VPK 25 000 euroa uuden miehistönkuljetusauton hankintaan, Porvoon Meripelastajat 20 000 euroa aluksen peruskorjaukseen, Porkkalan Meripelastusseura 15 000 euroa aluksen varustehankintaan ja miehistön koulutukseen, SPR Helsingin ja Uudenmaan piiri 15 000 euroa Auttajaklubien perustamiseen, Pitkämäen kalastuskunnat 10 000 euroa Rannikkoruoko-hankkeen toteuttamiseen, VRG Pelastuskoirat ry 5 200 euroa toiminnan kehittämiseen ja Uudenmaan Pelastusliitto 4 500 euroa koulutuskaluston hankintaan.

Käyttörahasistolahjoitukset 2023

Metsäkylän VPK	25 000 €
Porvoon Meripelastajat	20 000 €
Porkkalan Meripelastusseura	15 000 €
Pitkähään kalastuskunnat	10 000 €
VRG Pelastuskoirat ry	5 200 €
Uudenmaan Pelastusliitto	4 500 €
SPR Helsingin ja Uudenmaan piiri	15 000 €
	<hr/>
	94 700 €

Toimintavuoden aikana lahjoitimme yhteensä yli 5 000 heijastinta, teimme myös eri puolella toimialuetta heijastinpuita ja -aitoja, mistä asukkaat pystyivät syyspimeässä varustautumaan heijastimilla. Tarkastimme yli 4 300 asiakkaan palosammuttimet ja järjestimme neljä turvallisuus- ja tulityökorttikoulutustilaisuutta, joissa 120 asiakastamme koulututtui. Yhteistyössä SPR Hätäensivun kanssa koulutimme ensiaputaitoja yli 420 viitosluokkaiselle ja yrittäjäasiakkaiden henkilökunnalle.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2023 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Uusimaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2023 tilikauden voitto, 4 516 557,69 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 932 657,86 euroa ja siirretään käyttörahasiin 100 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	59 470 467,09
Pohjarahasto	824 991,20
Takuupääoma	18 323 337,07
Varmuusrahasto	39 971 838,82
Käyttörahasi	350 300,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2023

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Uusimaa

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Uusimaa

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutusmaksutuotot			
Vakuutusmaksutulo	1	64 717 901,92	60 879 935,61
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 805 477,05	-3 505 067,52
Vakuutusmaksutulo omalla vastuulla		60 912 424,87	57 374 868,09
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-1 579 443,00	-953 727,00
Jälleenvakuuttajien osuus		3 482,00	344,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä		-1 575 961,00	-953 383,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä		59 336 463,87	56 421 485,09
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset		-54 536 221,29	-44 198 369,81
Jälleenvakuuttajien osuus		4 738 053,99	736 342,64
Maksetut korvaukset omalla vastuulla		-49 798 167,30	-43 462 027,17
Korvausvastuun muutos		5 420 090,00	-177 301,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 531 408,40	2 225 277,59
Korvausvastuun muutos yhteensä		2 888 681,60	2 047 976,59
Korvauskulut yhteensä		-46 909 485,70	-41 414 050,58
Liikekulut	3	-14 443 325,36	-13 981 760,92
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta		-2 016 347,19	1 025 673,59
Vakuutustekninen kate	2	-2 016 347,19	1 025 673,59
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	Liite	1.1.2023 - 31.12.2023	1.1.2022 - 31.12.2022
Vakuutustekninen kate		-2 016 347,19	1 025 673,59
Sijoitustoiminnan nettotuotot			
Sijoitustoiminnan tuotot	4	9 331 738,29	6 510 768,94
Sijoitustoiminnan kulut	4	-1 648 014,93	-6 248 777,05
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä		7 683 723,36	261 991,89
Muut tuotot			
Muut	4	1 562 097,55	1 875 472,11
Muut kulut			
Muut	4	-1 373 735,05	-1 332 689,14
Voitto varsinaisesta toiminnasta		5 855 738,67	1 830 448,45
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		5 855 738,67	1 830 448,45
Tuloverot			
Tilikauden vero		-1 167 739,15	-334 034,08
Aikaisempien tilikausien verot		-171 441,83	-54 551,02
Tuloverot yhteensä		-1 339 180,98	-388 585,10
TILIKAUDEN VOITTO		4 516 557,69	1 441 863,35

8.2 Tase, LähiTapiola Uusimaa

VASTAAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	4 742 838,07	4 517 085,78
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		5 042 089,15	4 791 572,57
Kiinteistösijoitukset yhteensä		5 042 089,15	4 791 572,57
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyryyksissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		74 575 684,99	71 088 458,44
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyryyksissä yhteensä		74 575 684,99	71 088 458,44
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	88 972 119,76	89 922 825,72
Rahoitusmarkkinavälineet		1 300 000,01	1 433 271,72
Muut sijoitukset yhteensä		90 272 119,77	91 356 097,44
Sijoitukset yhteensä		169 889 893,91	167 236 128,45
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		13 154 020,36	11 843 311,44
Ensivakuutustoiminnasta yhteensä		13 154 020,36	11 843 311,44
Jälleenvakuutustoiminnasta		914 456,10	596 638,19
Muut saamiset		621 027,43	1 031 753,84
Saamiset yhteensä		14 689 503,89	13 471 703,47
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	172 775,74	183 357,64
Muut aineelliset hyödykkeet		134 050,50	153 569,25
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		306 826,24	336 926,89
Rahat ja pankkisaamiset		2 596 151,55	2 803 550,70
Muu omaisuus		16 716,73	16 716,73
Muu omaisuus yhteensä		2 919 694,52	3 157 194,32
Korot ja vuokrat		33 878,79	24 599,28
Muut siirtosaamiset		149 320,78	663 878,73
Siirtosaamiset yhteensä		183 199,57	688 478,01
VASTAAVAA YHTEENSÄ		192 425 129,96	189 070 590,03

VASTATTAVAA	Liite	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		824 991,20	824 991,20
Takuupääoma		18 323 337,07	18 323 337,07
Muut rahastot		36 738 238,99	35 391 075,64
Tilikauden voitto/tappio		4 516 557,69	1 441 863,35
Oma pääoma yhteensä		60 403 124,95	55 981 267,26
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		24 959 116,00	23 379 673,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-16 070,00	-12 588,00
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä		24 943 046,00	23 367 085,00
Korvausvastuu		70 143 075,00	75 563 165,00
Jälleenvakuuttajien osuus		-10 155 463,47	-12 686 871,87
Korvausvastuu yhteensä		59 987 611,53	62 876 293,13
Tasoitusbäärä		40 599 099,00	40 599 099,00
Vakuutustekninen vastuuvélka yhteensä		125 529 756,53	126 842 477,13
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	3 173,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä		3 173,00	0,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		1 197 721,68	1 200 528,26
Jälleenvakuutustoiminnasta		8 872,76	3 771,59
Muut velat		3 451 179,55	3 179 400,83
Velat yhteensä		4 657 773,99	4 383 700,68
Siirtovelat	13	1 831 301,49	1 863 144,96
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		192 425 129,96	189 070 590,03

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Uusimaa

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	5 855 738,67	1 830 448,45
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvélan muutos	-1 312 720,60	-1 094 593,59
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-3 352 102,66	5 202 853,76
Pakollisten varausten muutos	3 173,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	962 407,14	882 948,45
Muut oikaisut	-912 723,85	-1 722 071,73
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	1 243 771,70	5 099 585,34
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-712 521,98	-1 984 622,20
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	242 229,84	126 168,26
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	773 479,56	3 241 131,40
Maksetut välittömät verot	-1 339 180,98	-388 585,10
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-565 701,42	2 852 546,30
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	691 002,91	-3 569 613,29
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	912 723,85	1 722 071,73
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 150 724,49	-891 700,70
Investointien rahavirta yhteensä	453 002,27	-2 739 242,26
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-94 700,00	-1 212 826,62
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-94 700,00	-1 212 826,62
Rahavarojen muutos	-207 399,15	-1 099 522,58
Rahavarat tilikauden alussa	2 803 550,70	3 903 073,28
Rahavarat tilikauden lopussa	2 596 151,55	2 803 550,70

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Uusimaa

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	2023	2022	2021	2020	2019
Liiketulos	5,9	1,8	9,0	4,3	6,1
Kokonaistulos	7,7	-10,5	18,7	3,7	15,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	5,1	-5,9	7,6	2,0	7,8
Kokonaispääoman tuotto, %	3,8	-4,8	9,1	2,1	8,3
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	96	103	106	101	100
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	96	103	106	101	100
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	64,7	60,9	57,9	55,9	54,1
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	78,6	73,0	68,4	76,0	72,1
Vahinkosuhte, %	79,1	73,4	69,2	77,1	73,4
Liikekulusuhte, %	24,3	24,8	23,1	22,9	23,4
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	102,9	97,8	91,5	98,9	95,6
Yhdistetty kulusuhte, %	103,4	98,2	92,3	100,0	96,8

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Uusimaa

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Uusimaa

1. Vakuutusmaksutulo	2023	2022
Ensivakuutus		
Kotimaasta	64 717 901,92	60 879 935,61
Ensivakuutus yhteensä	64 717 901,92	60 879 935,61
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	64 717 901,92	60 879 935,61
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2023	2022
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	170 880,11	75 339,91
Jakojärjestelmämaksut	1 577 462,98	1 464 722,93
Vakuutusmaksuvero	13 291 744,51	12 815 465,63
Palosuojelumaksu	158 915,99	161 081,56
Liikenneturvallisuusmaksu	163 646,58	120 816,02
Yhteensä	15 362 650,17	14 637 426,05

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekni- nen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2023	10 519 850,67	10 122 318,67	-8 995 639,72	-2 332 711,50	-34 880,23	-1 240 912,78
	2022	9 818 526,71	9 651 433,71	-7 404 793,26	-2 215 641,14	-29 863,47	1 135,84
	2021	9 337 409,55	9 142 899,55	-5 962 493,19	-1 981 298,90	-27 879,33	1 171 228,13
Moottoriajoneuvon vastuu	2023	12 636 640,18	12 485 228,18	-6 858 409,36	-2 970 780,87	-552 054,96	2 103 982,99
	2022	12 012 975,87	11 834 915,87	-4 474 265,32	-2 843 004,15	-1 700 922,65	2 816 723,75
	2021	11 285 883,68	11 249 250,68	-9 413 747,62	-2 562 766,98	466 054,42	-261 209,50
Maa-ajoneuvot	2023	18 045 881,14	17 560 987,14	-16 724 822,86	-4 030 300,35	-98 966,12	-3 293 102,19
	2022	16 683 013,72	16 365 339,72	-14 057 203,48	-3 859 275,04	-76 420,76	-1 627 559,56
	2021	15 715 593,54	15 423 254,54	-12 278 089,26	-3 392 531,06	-260 600,59	-507 966,37
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2023	1 077 808,91	1 050 993,91	-710 267,09	-251 985,60	-870,15	87 871,07
	2022	1 005 496,36	939 026,36	-488 734,07	-227 099,63	-675,11	222 517,55
	2021	866 995,40	825 695,40	-374 789,35	-184 955,02	-598,89	265 352,14
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2023	18 378 490,82	17 913 337,82	-12 854 375,01	-4 158 503,53	-486 581,65	413 877,63
	2022	17 427 325,20	17 265 229,20	-15 305 018,42	-4 086 374,64	1 573 527,79	-552 636,07
	2021	16 944 712,31	16 833 333,31	-7 249 078,63	-3 726 970,34	-2 767 577,76	3 089 706,58
Vastuu	2023	2 115 061,54	2 098 532,54	-1 255 644,19	-527 549,58	-73 580,26	241 758,51
	2022	2 071 049,42	2 051 101,42	-1 439 225,88	-520 909,72	-43 305,85	47 659,97
	2021	1 973 168,37	1 956 844,37	-1 331 259,77	-435 784,26	-40 304,82	149 495,52
Oikeusturva	2023	1 582 234,76	1 546 049,76	-1 589 650,68	-371 347,65	0,00	-414 948,57
	2022	1 505 619,94	1 465 599,94	-1 080 898,04	-352 004,46	0,00	32 697,44
	2021	1 403 945,63	1 363 886,63	-1 028 914,32	-300 235,17	0,00	34 737,14
Muut	2023	361 933,90	361 010,90	-127 322,38	-92 836,87	-55 725,50	85 126,15
	2022	355 928,39	353 562,39	-125 532,34	-89 420,53	-53 474,85	85 134,67
	2021	338 283,73	335 800,73	-24 969,59	-83 609,98	-48 322,27	178 898,89
Ensivakuutus yhteensä	2023	64 717 901,92	63 138 458,92	-49 116 131,29	-14 736 015,95	-1 302 658,87	-2 016 347,19
	2022	60 879 935,61	59 926 208,61	-44 375 670,81	-14 193 729,31	-331 134,90	1 025 673,59
	2021	57 865 992,21	57 130 965,21	-37 663 341,73	-12 668 151,71	-2 679 229,24	4 120 242,53
Yhteensä	2023	64 717 901,92	63 138 458,92	-49 116 131,29	-14 736 015,95	-1 302 658,87	-2 016 347,19
	2022	60 879 935,61	59 926 208,61	-44 375 670,81	-14 193 729,31	-331 134,90	1 025 673,59
	2021	57 865 992,21	57 130 965,21	-37 663 341,73	-12 668 151,71	-2 679 229,24	4 120 242,53
Tasoisuuden muutos	2023						0,00
	2022						0,00
	2021						-628 538,00
Vakuutustekni- nen kate	2023						-2 016 347,19
	2022						1 025 673,59
	2021						3 491 704,53

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toimintoittain

	2023	2022
Maksetut korvaukset	5 009 076,11	4 466 440,31
Liikekulut	14 443 325,36	13 981 760,92
Sijoitustoiminnan hoitokulut	360 288,67	330 086,19
Muut kulut	1 355 787,78	1 314 116,83
Yhteensä	21 168 477,92	20 092 404,25

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2023	2022
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 542 949,30	1 530 940,54
Muut vakuutusten hankintamenot	5 107 257,31	5 166 750,99
	<u>6 650 206,61</u>	<u>6 697 691,53</u>
Vakuutusten hoitokulut	5 512 677,76	5 106 024,06
Hallintokulut	2 573 131,58	2 390 013,72
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-292 690,59	-211 968,39
<i>Yhteensä</i>	<u>14 443 325,36</u>	<u>13 981 760,92</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	5 929 599,00	5 987 382,51
Eläkekulut	1 164 346,28	1 178 393,31
Muut henkilösivukulut	212 890,01	200 385,60
<i>Yhteensä</i>	<u>7 306 835,29</u>	<u>7 366 161,42</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	371 053,00	357 584,85
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	113 550,00	92 900,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Eläkesitoumukset	Hallituksen päätoimisen jäsenen eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja puheenjohtajan sekä muiden jäsenten eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	52 150,00	47 050,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	96	103
------------	----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2023	2022
Tilintarkastus	10 518,41	8 608,95
Muut palvelut	52,51	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>10 570,92</u>	<u>8 608,95</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kuluja erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2023	2022
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	2 797 333,06	2 111 420,85
Korkotuotot	142,07	0,00
<i>Yhteensä</i>	2 797 475,13	2 111 420,85
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	8 342,30	0,00
Muut tuotot	283 975,78	254 110,20
<i>Yhteensä</i>	292 318,08	254 110,20
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	126 455,71	1 325 421,02
Korkotuotot	277 863,14	109 936,66
Muut tuotot	496 559,52	450 856,58
<i>Yhteensä</i>	900 878,37	1 886 214,26
Yhteensä	3 990 671,58	4 251 745,31
Arvon alentumisten palautukset	3 745 860,98	268 952,98
Myyntivoitot	1 595 205,73	1 990 070,65
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	9 331 738,29	6 510 768,94
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-28 801,92	-27138,96
Muut yritykset	-140 965,93	-151 008,02
<i>Yhteensä</i>	-169 767,85	-178 146,98
Kulut muista sijoituksista	-296 496,47	-264 853,79
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Saman konsernin yritykset	-12 008,67	0,00
Muut yritykset	-29 592,99	-27 889,02
<i>Yhteensä</i>	-41 601,66	-27 889,02
Yhteensä	-507 865,98	-470 889,79
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-393 758,32	-5 471 806,74
Rakennusten suunnitelmapoistot	-63 908,75	-38 081,60
<i>Yhteensä</i>	-457 667,07	-5 509 888,34
Myyntitappiot	-682 481,88	-267 998,92
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-1 648 014,93	-6 248 777,05
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonalentumisia ja niiden oikaisua	7 683 723,36	261 991,89
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	7 683 723,36	261 991,89

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2023	2022
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 524 483,74	1 841 914,17
Muut tuotot	37 613,81	33 557,94
<i>Yhteensä</i>	<u>1 562 097,55</u>	<u>1 875 472,11</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 355 787,78	-1 314 116,83
Muut kulut	-17 947,27	-18 572,31
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 373 735,05</u>	<u>-1 332 689,14</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Uusimaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2023		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	488 488,03	488 488,03	0,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	3 011 804,12	3 011 804,12	4 482 400,00
Muut kiinteistöosakkeet	1 541 797,00	1 541 797,00	2 114 833,89
	5 042 089,15	5 042 089,15	6 597 233,89
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	74 575 684,99	74 575 684,99	80 092 241,96
	74 575 684,99	74 575 684,99	80 092 241,96
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	88 972 119,76	88 972 119,76	100 442 485,93
Rahoitusmarkkinavälineet	1 300 000,01	1 300 000,01	1 303 964,06
	90 272 119,77	90 272 119,77	101 746 449,99
	<u>169 889 893,91</u>	<u>169 889 893,91</u>	<u>188 435 925,84</u>

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

18 546 031,93

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	495 822,32	495 822,32	0,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	3 011 804,12	3 011 804,12	4 480 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	1 283 946,13	1 283 946,13	1 790 946,13
	4 791 572,57	4 791 572,57	6 270 946,13
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	71 088 458,44	71 088 458,44	77 157 953,26
	71 088 458,44	71 088 458,44	77 157 953,26
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	89 922 825,72	89 922 825,72	99 111 557,80
Rahoitusmarkkinavälineet	1 433 271,72	1 433 271,72	1 425 686,87
	91 356 097,44	91 356 097,44	100 537 244,67
	<u>167 236 128,45</u>	<u>167 236 128,45</u>	<u>183 966 144,06</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)

jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta

481,39

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

16 730 015,61

6. Kiinteistösjoitukset

	2023
Kiinteistösjoitusten muutokset:	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	4 992 887,59
Lisäykset	180 562,58
Siirrot erien välillä	77 288,29
Hankintameno 31.12.	<u>5 250 738,46</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-26 892,40
Tilikauden poistot	-7 334,29
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-34 226,69</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-174 422,62
Arvon alentumiset 31.12.	-174 422,62
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>5 042 089,15</u></u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	1 319 138,75
Kirjanpitoarvo	1 319 138,75
Käypä arvo	1 908 700,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2023	2022
Hankintameno 1.1.	71 864 004,01	62 855 715,37
Lisäykset	4 723 109,37	11 912 866,54
Vähennykset	-1 333 055,30	-2 904 577,90
Hankintameno 31.12.	75 254 058,08	71 864 004,01
Arvon alentumiset 1.1.	-775 545,57	-637 749,06
Tilikauden arvonalentumiset	-126 255,48	-170 026,77
Arvon alentumisten palautukset	223 427,96	32 230,26
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-678 373,09</u>	<u>-775 545,57</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>74 575 684,99</u></u>	<u><u>71 088 458,44</u></u>
Yhteensä	<u><u>74 575 684,99</u></u>	<u><u>71 088 458,44</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	1,9	745 350 325,58	73 881 193,69
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	1,1	13 559 515,69	3 424 562,99
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	2,2	108 584 461,58	1 506 571,72
LähiTapiola Varainhoito Oy-konserni	3)	Espoo	0,9	69 082 846,73	-4 491 713,39
Yhteensä				936 577 149,58	74 320 615,01

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio	
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	2,8	75 976 386,22	-5 960 983,43
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	3,7	23 664 786,88	540 856,13
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	4,4	12 945 870,51	-1 793 205,35
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	2,5	354,71	-68,50
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	2,5	69 149 885,83	5 403 947,01
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,5	189 236 716,13	10 950 872,89
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	2,0	74 314 628,14	3 196 732,79
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	1,2	210 501 815,28	4 878 641,78
LähiTapiola Pääomasijoitus V Ky	3)	Espoo	1,2	54 696 477,25	-4 321 879,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	3,5	556 517 019,43	18 154 569,24
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	1,1	41 683 912,15	-831 331,45
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	4,6	138 855,13	4 428,48
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	4,5	43 663 936,93	2 563 936,85
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	3,2	54 021 491,21	2 011 572,47
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,5	166 660 584,42	11 865 266,73
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3)	Espoo	1,4	189 261 147,27	7 387 050,11
LähiTapiola Velkasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,4	10 599 937,31	-294 273,25
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	5,1	172 177 672,51	466 579,72
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	3,3	617 121 523,74	34 745 086,02
Tapiola KR IV Ky	3)	Espoo	2,8	759 254,60	-91 183,26
Yhteensä				2 563 092 255,65	88 876 615,31

LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 0 (0).

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		9,00	42 141,89	42 141,89	
Yhteensä		9,00	42 141,89	42 141,89	

Sijoitusrahastot

BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	2 612 296,57	2 612 296,57	Ranska
LähiTapiola Eurooppa HY ESG A	3 688 479,21	3 688 479,21	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	2 509 412,62	3 374 997,36	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A	1 732 168,63	2 133 758,70	Suomi
LähiTapiola High Yield A	5 821 453,96	6 562 482,83	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	1 607 504,29	1 694 237,70	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	1 149 637,53	1 149 637,53	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	3 401 294,50	4 058 588,07	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	3 705 304,90	3 705 304,90	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	3 981 327,57	3 981 327,57	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	1 734 715,50	1 789 861,69	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	694 470,32	699 249,30	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	486 037,23	835 400,24	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	3 748 152,28	3 748 152,28	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	1 140 182,46	1 310 686,21	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	2 757 027,46	3 010 798,03	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	2 087 952,16	2 087 952,16	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	2 655 505,47	2 865 290,40	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	1 963 830,38	3 289 299,25	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A	1 174 174,99	1 992 016,70	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Eurooppa ESG IV B	4 766 028,54	6 160 256,04	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Pitkäkorko ESG IV B	4 478 625,88	4 478 625,88	Suomi
LähiTapiola Yhteisö USA ESG IV B	2 244 446,72	3 733 852,49	Suomi
LähiTapiola Yhteisö Yrityskorko ESG IV B	3 753 954,28	3 753 954,28	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	6 115 973,21	6 608 046,58	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	4 023 155,15	4 023 155,15	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	1 522 891,80	2 596 193,97	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	1 056 470,98	1 346 374,17	Suomi
Seligson & Co Kehittyvät Markkinat A	1 600 000,00	1 614 243,29	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF	1 540 140,48	1 541 695,68	Luxemburg
iShares EUR Govt Bond 15-30yr UCITS ETF	1 197 056,00	1 197 056,00	Irlanti
Muut	848 453,90	910 423,32	
Yhteensä	81 798 124,97	92 553 693,55	
Pääomasijoitusrahastot			
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	2 850 393,71	3 565 191,30	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	1 775 642,00	1 775 642,00	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	1 916 188,50	1 916 188,50	Suomi
Muut	589 628,69	589 628,69	
Yhteensä	7 131 852,90	7 846 650,49	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	9,00	88 972 119,76	100 442 485,93

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2023

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	6 844 269,91	689 220,00	1 032 731,55
Lisäykset	274 901,70	860 331,54	66 312,51
Vähennykset	-12 000,00	0,00	-19 302,51
Siirrot erien välillä	278 933,00	-278 933,00	0,00
Hankintameno 31.12.	7 386 104,61	1 270 618,54	1 079 741,55
Kertyneet poistot 1.1.	-3 016 404,13	0,00	-849 373,91
Tilikauden poistot	-897 480,95	0,00	-57 591,90
Kertyneet poistot 31.12.	-3 913 885,08	0,00	-906 965,81
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 472 219,53	1 270 618,54	172 775,74

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2023	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2023
Pohjarahasto	824 991,20	0,00	0,00	824 991,20
Takuupääoma	18 323 337,07	0,00	0,00	18 323 337,07
Varmuusrahasto	35 096 075,64	1 391 863,35	0,00	36 487 938,99
Käyttörahassto	295 000,00	50 000,00	-94 700,00	250 300,00
Tilikauden voitto	1 441 863,35	4 516 557,69	-1 441 863,35	4 516 557,69
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	<i>55 981 267,26</i>	<i>5 958 421,04</i>	<i>-1 536 563,35</i>	<i>60 403 124,95</i>

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

31.12.2023

Tilikauden voitto	4 516 557,69
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	36 487 938,99
Käyttörahassto	250 300,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	<i>41 254 796,68</i>

10. Korvausvastuu

2023

2022

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	1 343 003,94	1 089 939,68
Moottoriajoneuvon vastuu	3 138 314,06	4 755 185,70
Maa-ajoneuvot	-633 784,73	789 532,28
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	25 510,04	2 471,70
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-1 218 036,95	-885 919,92
Vastuu	137 590,15	22 368,00
Oikeusturva	-665 423,66	-407 236,51
Muut	-24 339,15	55 120,37
Jälleenvakuutus	0,00	0,00
	2 102 833,70	5 421 461,30

11. Muut pakolliset varaukset	2023	2022
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	3 173,00	0,00
	<u>3 173,00</u>	<u>0,00</u>
12. Laskennalliset verovelat	2023	2022
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	849 750,00	762 100,00
	<u>849 750,00</u>	<u>762 100,00</u>
13. Saamiset ja velat		
13.1 Saamisten erittely	2023	2022
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	14 799,27	6 185,75
	<u>14 799,27</u>	<u>6 185,75</u>
13.2 Velkojen erittely	2023	2022
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	430 310,00	432 737,00
Muut velat	304 810,04	282 953,31
	<u>735 120,04</u>	<u>715 690,31</u>
13.3 Siirtovelkojen erittely	2023	2022
Velat henkilöstölle	1 519 013,19	1 532 983,31
Muut siirtovelat	312 288,30	330 161,65
	<u>1 831 301,49</u>	<u>1 863 144,96</u>

14. Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut

	2023	2022
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	103 564,92	105 694,92
Seuraavina vuosina maksettava määrä	121 956,15	216 813,57
	<u>225 521,07</u>	<u>322 508,49</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	735 634,15	848 678,54
Yhteistoimintayritykset	2 204 566,88	1 603 256,12
	<u>2 940 201,03</u>	<u>2 451 934,66</u>
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu - 10 v. tarkistuskausi		
Yhtiö	50 144,80	29 611,93
Muut ryhmän yritykset	66 822 161,73	78 749 648,56
	<u>66 872 306,53</u>	<u>78 779 260,49</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	20 662 895,37	19 514 040,14
	<u>20 662 895,37</u>	<u>19 514 040,14</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirirekisteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Uusimaa

Tulosanalyysi	€1 000			
	2023	2022	Muutos	Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	59 336	56 421	2 915	5,2 %
Korvauskulut	-46 909	-41 414	-5 495	13,3 %
Liikekulut	-14 443	-13 982	-462	3,3 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	-2 016	1 026	-3 042	-296,6 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	7 684	262	7 422	2832,8 %
Muut tuotot ja kulut	188	543	-354	-65,3 %
Liikevoitto	5 856	1 830	4 025	219,9 %
Tasoitusmäärän muutos	0	0	0	0,0 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	5 856	1 830	4 025	219,9 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 339	-389	-951	244,6 %
Kauden voitto	4 517	1 442	3 075	213,2 %
Liikevoitto	5 856	1 830	4 025	219,9 %
Arvostuserojen muutos	1 816	-12 304	14 120	-114,8 %
Kokonaistulos	7 672	-10 474	18 145	-173,2 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2023

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	52,9	27,7	57,5	30,8	52,9	27,7	30,8
Lainasaamiset ¹⁾							
Joukkovelkakirjalainat	49,9	26,1	54,6	29,2	49,9	26,1	29,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	3,0	1,6	2,9	1,5	3,0	1,6	1,5
Osakesijoitukset yhteensä	102,1	53,4	93,9	50,3	102,1	53,4	50,3
Noteeratut osakkeet ³⁾	40,8	21,3	33,6	18,0	40,8	21,3	18,0
Pääomasijoitukset ⁴⁾	56,8	29,7	55,7	29,8	56,8	29,7	29,8
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	4,5	2,4	4,6	2,5	4,5	2,4	2,5
Kiinteistösijoitukset yhteensä	36,1	18,9	35,4	18,9	36,1	18,9	18,9
Suorat kiinteistösijoitukset	6,6	3,5	6,3	3,4	6,6	3,5	3,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	29,5	15,4	29,1	15,6	29,5	15,4	15,6
Sijoitukset yhteensä	191,1	100,0	186,8	100,0	191,1	100,0	100,0
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	191,1	100,0	186,8	100,0	191,1	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,7
-----

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2023

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2023	2022	2021	2020	2019
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	4,4	54,9	7,9	-12,5	0,1	1,9	6,1
Lainasaamiset ¹⁾							
Joukkovelkakirjalainat	4,2	49,3	8,6	-13,5	0,2	2,2	6,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,1	5,6	2,0	-1,7	-0,2	0,0	1,4
Osakesijoitukset yhteensä	6,5	96,0	6,8	-3,9	14,9	2,9	11,8
Noteeratut osakkeet ³⁾	4,1	36,5	11,3	-15,3	25,0	3,5	23,8
Pääomasijoitukset ⁴⁾	2,5	54,9	4,5	4,1	7,2	2,5	3,8
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	-0,1	4,6	-1,3	17,6	4,4	2,1	4,2
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-1,1	35,9	-3,1	4,0	4,6	0,5	2,7
Suorat kiinteistösijoitukset	0,3	6,3	4,4	-0,8	0,1	4,8	-0,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	-1,4	29,6	-4,7	5,0	5,4	-0,2	3,1
Muut sijoitukset							-3,4
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾							-3,4
Hyödykesijoitukset							
Muut sijoitukset ⁷⁾							
Sijoitukset yhteensä	9,8	186,7	5,2	-5,8	7,7	2,2	8,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,3						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	9,5	186,7	5,1	-5,9	7,6	2,0	7,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Uusimaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvokorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvokorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvokorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arvointiperiaatteita ja niiden arvointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavarmen menetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arvointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arvointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvistä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisäiteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutusella.

LähiTapiola Uusimaan toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Finanssivalvonta vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 1,2 (vuoden 2022 tilinpäätöksessä 0,7) prosentin laskuperustekorhoa.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2023 0,7 prosentista 1,2 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 3,4 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkina-tuotto.

Vapaaehtoisten lajien korvausvastuun kollektiivilaskennan kertoimet päivitettiin ja liikennevakuutuksen kollektiivilaskennan laskentaryhmiä muutettiin vuonna 2023, mikä kasvatti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti 1,0 miljoonaa euroa. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutoksia, joiden kertaluonteinen vaikutus oli 0,2 miljoonaa euroa yhtiön korvausvastuuta kasvattava.

Laskuperustekorkoa nostettiin myös vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,5 miljoonalla eurolla. Lisäksi Liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin vuonna 2022 muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut

Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai - tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz'in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvo

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvo)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\quad}{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisen arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa

olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit

- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyysriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyysriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi ja vastuut

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja

toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskeissa asioissa.

10.3 Riskien raportointi

Osana riskienhallintaprosessia yhtiön sisäisen riskienhallinnan raportoinnin tavoitteena on tarjota hallitukselle ja ylimmälle johdolle kattava näkymä ryhmän riskiasemasta ja varmistaa, että toteutetut riskienhallintatoimenpiteet ovat linjassa organisaation strategisten tavoitteiden kanssa. Informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä ajantasaisella dokumentaatiolla, joka sisältää tiedot käytettävistä laskentamenetelmistä sekä järjestelmistä. Tehokkaan riskienhallinnan takaamiseksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot ovat organisatorisesti eriytetty toisistaan.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutus sopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen

riittävyteen, kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskijä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet. Asiakkaiden luotto- ja taustatiedot tarkistetaan ennen asiakasvalintaa.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Epäselvien vahinkojen selvittely on tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriskiä sisältyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa on oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuoitoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei

saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määräytymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (1,2 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määräytymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsitteilykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutusuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutusuojiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutusuojien hankintaohjeen avulla. Jäl-

leenvakuutusuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutus-kannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkakohtaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutusuojat hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutussopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.5 Sijoitustoiminnan riskienhallinta ja prosessit

Sijoitustoiminnan riskit koostuvat markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskeistä.

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen tai kiinteistöjen hintojen, muutoksista. Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion, johdannaissopimuksen tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskeä. Edellinen johtuu rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuudesta. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti.

Yhtiön hallitus käsittelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön sijoitussuunnitelman, jossa se määrittelee sijoitustoiminnan tavoitteet, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat huomioiden yhtiön vakavaraisuuden, strategiset tavoitteet, vakuutusvastuiden sijoitustoiminnalle aiheuttamat vaatimukset sekä taloudellisen toimintaympäristön. Sijoitusriskien otto konkretisoituu sijoitusten strategisessa allokaatiossa, joka sisältää sijoitusomaisuuden omaisuusluokkakohtaiset neutraalipainot ja sallitut vaihteluvälit. Suunnitelmassa kuvataan lisäksi muut sijoittamista ja sijoitusriskienottoa

koskevat rajoitteet, riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän vahinkovakuutusyhtiöiden (pl. Suomen Vahinkovakuutus Oy) välisessä yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan riskienoton ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Ryhmän taseenhallintatoiminto valmistele yhtiöille sijoitusten strategista allokatiota koskevat esitykset. Taseenhallintatoiminto arvioi yhtiön valitseman strategisen allokation sopivuutta hyödyntäen esimerkiksi erilaisia stressitestejä ja antaa yhtiöille tätä koskevan lausunnon. Ryhmän taseenhallintakomitea seuraa yhtiöiden markkina- ja taseriskejä ja antaa tarvittaessa yhtiöille näitä koskevia suosituksia. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin taloudellisessa toimintaympäristössä, yhtiön vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspoliitikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa sääntelyn mukaisen selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuskehikon viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten, korkojohdannaisten ja vastuiden arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteellinen korkoriski sijoitusten strategista allokatiota muodostettaessa.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä luottokannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.6 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.7 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutosten, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulli-

set tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Porvoossa 29. päivänä helmikuuta 2024

Timo Haapaniemi
hallituksen puheenjohtaja

Thomas Antas

Ritva Pihlaja

Outi Siitonen

Anne Simolinna

Nina Simosas

Erik Valros
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 18. päivänä maaliskuuta 2024

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-02-29 10:54:00 (EET)

Tarkistuskoodi: 0ETBW0CAV0061FDKLP4996QHSSO2UGBF8EJ
EG28U2CHMXCYB1L991QAHQRCKPAOZDRD79LMC6V6NPVVQ9GM
RKFFX71E4TXJFUK33UBJYB8KR5IQH2OSM05JQYVMO427

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023 LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö.pdf (41 sivua)

2562178ff1eed004ceda76769167996cee9028a145bb9ed4fbef542d3f7b7d01

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Thomas Anders Johannes Antas**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Thomas Anders Johannes Antas

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:50:11 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Outi Elina Siitonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Outi Elina Siitonen

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:51:28 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Timo Kalervo Haapaniemi**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Timo Kalervo Haapaniemi

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:51:43 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ritva Leena Pihlaja**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ritva Leena Pihlaja

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:52:32 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Anne Kristina Simolinna**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Anne Kristina Simolinna

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:52:57 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Nina Ingeborg Simosas**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Nina Ingeborg Simosas

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:53:22 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Erik Anders Valros**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Erik Anders Valros

Allekirjoitettu 2024-02-29 10:54:00 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkistamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistävättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkistamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2024-03-18 18:47:40 (EET)

Tarkistuskoodi: 25YW0YMDJSU7I70DB8H93674TN0E0FH1V2850
Z6R9X3KBCHMVILGUCGEY8C8DC141W3OI8M9UI7T2U8X2D8PZ4T6
AR4HTIR64QZZ38ANIVQMS35E2AAZYWRT444VO496

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2023 LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen
Vakuutusyhtiö_allekirjoitettu.pdf (44 sivua)

e0bab683714f8dbceb0db174b6d78284c0ddae58d272e7a61c6c0a18d4b8805a

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Petter Mikael Westerback**
Organisaatio: **KPMG Oy Ab**
Titteli: **KHT**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Vastuu Group Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petter Mikael Westerback

Allekirjoitettu 2024-03-18 18:47:40 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Vastuu Group Oy, Business ID 2327327-1, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://site.signspace.com/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla: <https://resources.signspace.com/legal-compliance-fi>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0224469-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arvioimme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällytetty arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT****KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

---

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 27–28)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenoon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritetty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyiden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuelva (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 29-30)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuelva on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuelvan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuoitoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuelvan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke- ja vahinkoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankkimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Uusimaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 11 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettävien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Espoossa 18. maaliskuuta 2024

KPMG OY AB

Petter Westerback
KHT